

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

BMP.0790.1.4.2025

Pani

Monika Horna-Cieślak

Rzecznik Praw Dziecka

Pan

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowni Państwo,

w odpowiedzi na wspólne wystąpienie¹ Pani Rzecznik oraz Pana Rzecznika dotyczące *czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na granicy z Republiką Białorusi*, uprzejmie przedstawiam co następuje.

Powodem wprowadzenia czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, określonego w art. 33a ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. *o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*², była utrzymująca się na odcinku granicy z Republiką Białorusi instrumentalizacja migracji (w rozumieniu art. 2 pkt 6a ustawy³).

Podejmowane w ramach instrumentalizacji działania przez służby białoruskie nadal stanowią poważne i rzeczywiste zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa oraz porządku publicznego. Wprowadzone ograniczenie jest niezbędne do zapobieżenia przedmiotowemu zagrożeniu. Stale dochodzi do niebezpiecznych sytuacji, podczas których agresywni cudzoziemcy podejmują próby grupowego sforsowania granicy oraz atakują w różny sposób polskie patrole. Dodatkowo białoruscy funkcjonariusze prowadzą ciągłą obserwację działań polskich służb, niejednokrotnie odwracając ich uwagę od miejsc, w których w danym momencie jest realizowana próba nielegalnego przetrzutu osób.

Z uwagi na powyższe utrzymanie ograniczeń jest niezbędne dla zapewnienia skutecznej ochrony granicy Rzeczypospolitej Polskiej i minimalizacji zagrożeń dla bezpieczeństwa wewnętrznego.

¹ pismo z 5 sierpnia 2025 r., sygn.: XI.540.413.2024 oraz ZSM.422.8.2025

² Dz. U. z 2025 r. poz. 223, z późn. zm., dalej: *ustawa*

³ zgodnie z art. 2 pkt 6a ustawy instrumentalizacja oznacza prowadzenie przez państwo graniczące z Rzeczpospolitą Polską lub inny podmiot działań zmierzających do umożliwienia przekroczenia przez cudzoziemców wbrew przepisom prawa granicy zewnętrznej w rozumieniu art. 2 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz. Urz. UE L 77, str. 1, z późn. zm.), w szczególności z użyciem przemocy wobec funkcjonariuszy służb państwowych oraz żołnierzy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej chroniących tę granicę lub w połączeniu z niszczeniem infrastruktury granicznej, mogących skutkować destabilizacją sytuacji wewnętrznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Powyższe okoliczności występujące na odcinku granicy Rzeczypospolitej Polskiej z Białorusią, wymagają adekwatnej odpowiedzi, z uwzględnieniem szczególnego charakteru presji migracyjnej powstałej na skutek instrumentalizacji migracji, której celem jest wywołanie destabilizacji sytuacji wewnętrznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Natomiast stosowanie czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, w sposób pozwalający na wyłączenie spod tego ograniczenia osób nielegalnie przekraczających odcinek granicy państwowej, na której występuje instrumentalizacja, zaraz po jej przekroczeniu, byłoby niewystarczające z punktu widzenia realizacji podstawowych celów tego ograniczenia, jakimi są ochrona bezpieczeństwa wewnętrznego i porządku publicznego oraz zniwelowanie okoliczności, w których zjawisko instrumentalizacji może być podtrzymywane. Okolicznością taką jest przede wszystkim możliwość złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, która to czynność legalizuje pobyt na terytorium RP i zasadniczo umożliwia dalszą migrację do innych Państw Członkowskich Unii Europejskiej.

Przedmiotowe ograniczenie powinno mieć charakter bezwzględny z wyjątkiem cudzoziemców uwzględnionych przez ustawodawcę w grupach wrażliwych (art. 33b ust. 2 ustawy⁴), w przypadku których brak objęcia szczególną ochroną skutkowałby zagrożeniem ich zdrowia i życia.

Podkreślenia wymaga fakt, że organy Straży Granicznej realizują swoje zadania z poszanowaniem prawa krajowego i międzynarodowego, w tym regulacji dotyczących ochrony cudzoziemców należących do grup szczególnie wrażliwych oraz małoletnich. Każdy przypadek jest rozpatrywany indywidualnie, a wnioski o udzielenie ochrony od osób spełniających ustawowe przesłanki są przyjmowane niezależnie od obowiązywania ograniczeń. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, we współpracy z właściwymi służbami, prowadzi bieżący monitoring sytuacji na granicy oraz ocenia zasadność utrzymania wprowadzonych środków.

Odnosząc się do kwestii legalności wydania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2025 r. w sprawie przedłużenia czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej⁵, uprzejmie informuję, że środek ten został wprowadzony zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Ponadto Sejm RP już dwukrotnie wyraził zgodę na przedłużenie przedmiotowego ograniczenia, co daje mu pełną legitymację ustawową. Należy podkreślić, że ograniczenie to ma charakter

⁴ zgodnie z art. 33b ust. 2 ustawy organ Straży Granicznej przyjmuje wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej na odcinku granicy, na którym jest stosowane ograniczenie prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, od cudzoziemca będącego: 1) małoletnim bez opieki; 2) kobietą ciężarną; 3) osobą, która może wymagać szczególnego traktowania, w szczególności ze względu na swój wiek lub stan zdrowia; 4) osobą, wobec której zachodzą okoliczności, które w ocenie organu Straży Granicznej jednoznacznie świadczą, że jest ona zagrożona rzeczywistym ryzykiem doznania poważnej krzywdy w państwie, z którego przybyła bezpośrednio na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; 5) obywatelem państwa stosującego instrumentalizację, z którego terytorium cudzoziemcy przybywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

⁵ Dz. U. poz. 992

wyłącznie czasowy, wprowadzony w reakcji na szczególną sytuację w rejonie granicy z Republiką Białorusi i obowiązuje jedynie przez okres niezbędny do zapewnienia bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego. W sytuacji gdy przesłanki stosowania ww. ograniczenia ustaną, rozwiązanie utraci moc, a procedury składania wniosków o ochronę międzynarodową będą realizowane w standardowym trybie.

Z poważaniem

z up. Maciej Duszczyk

Podsekretarz Stanu

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Otrzymuje:

Biuro Prezesa Rady Ministrów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.